

אורי גלאון-מושונוב

חורף

חורף

אורי גלאון-מושונב

עריכה והפקה: מתי עלמה אלחנתי
מו"ל: "מילים מדברות" הוצאה לאור
ציורים וצילומים: אורי גלאון-מושונב
תרגום לצרפתית: פרדריק רבקה-שדה

© 2026 כל הזכויות בעברית ובצרפתית שמורות לאורי גלאון-מושונב

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או
לקלוט בכל דרך או אמצעי - אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר -
כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט,
אלא ברשות מפורשת בכתב שתינתן מראש מהמחבר ו/או בית ההוצאה לאור.

דאנאקוד 1259-64

נדפס בישראל התשפ"ו

הספר הזה מוקדש לשתי נשים
שהיו ועודן אבן דרך חשובה בחיי.

ברכה גיא

לברכה גיא, המורה שלי לציור ב"בית הלוחם". ההיכרות איתה, לפני כעשור, החזירה אותי לבדי הקנבס ולצבעים לאחר היעדרות ממושכת. הגישה שלה, הנכונות לעזור לי להשתפר תמיד, העזרה בבחירת העבודות לתערוכות והמסירות האין סופית, הביאו אותי להיות האמן שאני היום.

פרדריק רבקה שדה

לפרדריק רבקה שדה, המורה שלי לצרפתית, שתוך שני שיעורים בלבד גרמה לי לשוב ולהתאהב בלימודי השפה הצרפתית, שליוותה אותי שנים ארוכות, אך לא היה לי הזמן לחזור אליה. אמרתי פעם שאם היו לי בחיי מורים כמו פרדריק, היום, הייתי לפחות דוקטור.

הספר הזה, שנכתב בשתי השפות, יצא לאור בזכותך, פרדריק.

הקדמה

על זמן, זקנה והמרחב שביניהם.

הספר נולד מתוך התחושה שהזמן זז אחרת.

הוא אינו נמדד בשעונים או רשום ביומנים, הוא נגלה לנו ברגעים קטנים, במבט שנשאר באוויר, בריח שנעלם, במכתב ישן שהיד נוגעת בו בהיסוס.

הוא נכתב מתוך תנועה פנימית, המתרחשת כשאנחנו מבינים שהילדות התרחקה, אך לא נעלמה, שהגוף השתנה, אך לא ויתר.

החורף שבספר אינו רק שם של עונה, אלא מצב תודעתי, זמן של שקט שמאפשר התבוננות והקשבה.

החורף, הוא המרחב שבו הנפש מתכנסת לחשוב, להיזכר ולשאול מה נשאר מהזמן שעבר ומה עוד אפשר לאהוב בזמן שנותר?

זהו ספר שירה שנע במעברים בין זיכרונות, בין עונות, בין גילים, בין שפות, בין אני של פעם ואני של עכשיו.

וכמו החורף, גם השירים שבספר הם בלי דרמה, אך מבקשים להישאר בזיכרון.

הציורים והצילומים המלווים את הספר אינם רק איור, הם נשימה נוספת.

אורי גלאון-מושונוב

ינואר, 2026

חֶרֶף

הַיָּמִים הוֹלְכִים, דּוֹעֲכִים וּמִתְקַצְרִים.
הָעֶרֶב יוֹרֵד, מְקַדֵּם מְדִי, מֵהֵר מְדִי.
אַתָּה מְסַתֵּכֵל עַל עֲצֻמְךָ בְּמִרְאָה
שְׁלֵעוֹלָם אֵינָה מְשַׁקֶּרֶת.
הַזֶּקֶן הַלֵּבָן מְסַתֵּלֶסֶל לָאֵט
סָבִיב פְּנִיךָ,
מִשְׁאִיר חוֹתָם בְּלֵב.

שׁוּב חֶרֶף
וְאַתָּה מְחַפֵּשׁ מְלִים אֲבוֹדוֹת,
שֶׁקֶפְאוֹ בְּדַמְמַת הַזְּמַן.

השתקפות

בְּכֹל בַּיִת יִשְׁנָה מִרְאָה,
הַמִּשְׁקֶפֶת כָּל מָה שֶׁבָּה נִרְאָה.
לְעֵתִים זֹאת אִשָּׁה עִם לִיפְסֵטִיק אָדָם,
לְעֵתִים זֶה חֵיל שְׁעוֹמֵד לְרֹגַע דָּם.

בְּכֹל בַּיִת יִשְׁנָה מִרְאָה,
לְעֵתִים הִיא מִשְׁקֶפֶת עֶצֶב, לְעֵתִים שְׂמֵחָה.

גַּם בַּבַּיִת שְׁלִי הִיְתָה פַּעַם מִרְאָה,
בַּיּוֹם שֶׁהִתְגִּיסְתִּי לַצָּבֵא - הִיא נִשְׁבְּרָה.
הִיא כָּבַר לֹא רָאֲתָה אֶת אוֹתָם הַדְּבָרִים,
הִיא לֹא רָאֲתָה אֶת חַיֵּי הַשְּׁבוּרִים.

בֹּדֵד

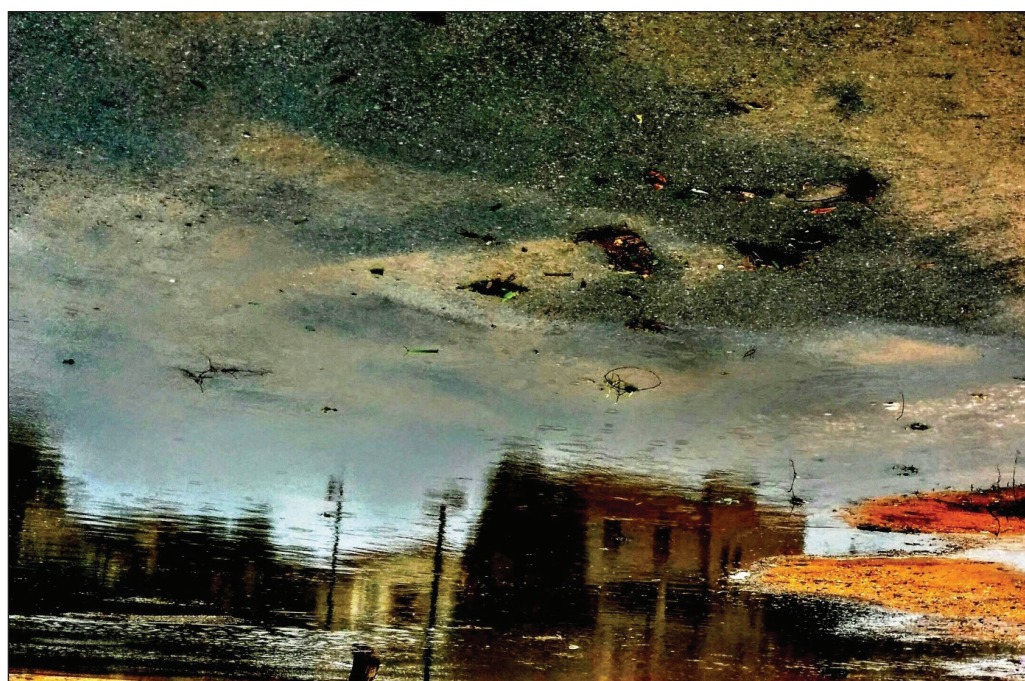
פַּעַם, מִן הַקּוֹמָה הָרְבִיעִית,
הֵייתִי עֶף בְּמוֹרֵד הַמַּדְרָגוֹת,
כְּמוֹ רוּחַ - חוֹפְשִׁי, חֶסֶר פֶּחַד.
הָרְחוּב הָיָה גֵן מִשְׁחָקִים,
וְהֵלֵב פַּעַם כְּמוֹ תֵּף שֶׁל יְלָדִים.

כְּשֶׁהִשְׁמַשׁ שִׁקְעָה אֶל בֵּין הַצִּלָּלִים,
אָמַא הִיְתָה שׁוֹרְקֶת,
הֵינּוּ חוֹזְרִים לְאַרוּחַת עָרֵב
וְלַחֲלוּמוֹת מְתוּקִים.

כַּעַת, אֲנִי יוֹרֵד לְאֵט,
רָגַל אַחֵר רָגַל, שִׁקָּט אַחֲרֵי שִׁקָּט.
הָרְחוּב הִתְרוֹקֵן,
וְחֹדֶר הַמַּדְרָגוֹת גַּם.

הִילָדוֹת הִתְפּוֹגְגָה כְּמוֹ עֵשֶׂן בְּרוּחַ.

אֲנִי עוֹבֵר בְּשִׁכּוֹנָה זָרָה,
שֶׁהִיְתָה פַּעַם שְׁלִי,
הַחֲבֵרִים, הִתְפַּזְּרוּ כְּעֵלִים בְּשִׁלְכָת,
וְאֲנִי, נִשְׁמָה צְעִירָה, בְּגוֹף אֲבוֹד,
מִגִּשְׁשׁ בְּאַפְלַת הַזְּמָן.

ריח של אשר

כשהיינו קטנים לאשר היה ריח.

ריח של גשם ראשון שנספג באדמת עיר צרובת שמש,

טיפות גשם חורטות את צורתן באדמה.

ואנו, ברגלינו הקטנות העלנו ענבי אבק אחרונים של סוף קיץ,

אבק אחרון בטרם הפך לבוץ גושי שדבק בין אצבעות רגלינו.

לאשר שלנו היה ריח,

ריח של סבון ירקרק שאמא סבנה בו את ראשינו הקטנים,

קרצפה מאחורי אזנינו, מחרשה, לא אומרת מלה.

רק נחלים קטנים של בוץ מהול בקצף לבן,

שזלגו לאורך גופנו הצנום והשזוף של סוף הקיץ,

והתנקזו כמערבבלת קטנה אל פתח ביוב שבקצה האמבט הלבן.

לאשר שלנו היה ריח,

ריח של מצעים לבנים מְגֻהָצִים, מעמלנים, קשים,

כמו התחלה חדשה שהולכת ומתרככת,

עם כל יום שעובר בעדנה מלטף.

לאשר שלנו היה ריח של בית,

שעמד שם בשבילנו עם ריחותיו, צפיותיו, זכרונותיו.

מהריח נשאר רק הזיכרון ומהאשר גם.

קולות של בית

אני אוהב את הרעש של הבית, באמת.
לעתים, תינוק בוכה בעדינות,
או כלב שנזנח פתאום בבטלנות,
צחוק של ילדים בחזרה מהלמודים,
וצליל הכלים שבכניור נשטפים.
קולות כה פשוטים וכל כך נעימים.

רעש של הבית הוא שיר של חיים,
מלודיה שמחה של אנשים אהובים.
ואט אט, הקולות נחלשים, נעלמים,
הבית מתרוקן, השנים חולפות כחלום.
ובקר אחד, אתה מתעורר בבוקר,
הקול היחיד שאתה שומע הוא - דממה.
דממה קפואה חודרת ומרטיטה,
אתה שומע את הלב דופק,
הבית - ריק.

אבא

הגשם לא מפסיק לרדת כל היום, אבא.
הגן שכל כך אהבת לשבת בו, רטב כלו.
לעתים אני עדין מריח את
ריח הטבק שנודף מהפיפ.

טיפות הגשם שזולגות על החלון,
מזכירות לי את עינך הדומעות - כשנפרדנו.
אתה כבר לא כאן,
אך, אהבתך אותי לא מפסיקה ללטף.

רְסִיִּסִי זְכוֹרֹן

הִנֵּה הַבֶּרֶד שׁוֹב מִכָּה
כְּדוּרֵי קָרַח עֲגָלִים,
כְּדָמְעוֹת הַקְּפוּאוֹת
שֶׁהִשְׁאֲרָתָּ בְּלִכְתְּךָ.
הַשֶּׁמֶשׁ תִּכְךָ תַּעֲלֶה
וְתִמְחַק הַכֹּל.

שִׁיר אֶהְבֶּה

כְּתַבְתִּי לָךְ שִׁיר אֶהְבֶּה עַל חוֹל הַיָּם,
הַגִּלִּים לַחֲכוֹ אֶת אֶהְבְּתִי,
סָחַפוּ אוֹתָהּ מִשֶּׁם לְמַעַמְקֵי הַיָּם,
נִשְׁאוּ אוֹתָהּ בְּרוּחַ לְאַרֶץ רְחוֹקָה.

בֵּין גִּלִּים אֶהְבְּתִי נִשְׁמַטֶּת מִיָּדֶיךָ,
אִשָּׁה זָרָה תַעֲנֵד אוֹתָהּ מָחָר.
וְאֵת, הַפְּנִית לָהּ עֶרֶךְ וְלִי גַם.

אל הָהָר

קָחִי אוֹתִי לִקְצֵה הָהָר,
לְמָקוֹם הַגְּבוּהַּ בְּיוֹתֵר שְׁנִשְׁאָר.
שֶׁמֶשׁ נוֹשֶׁקֶת שֵׁם לַעֲנָבִים,
וְהָעוֹלָם פֶּתוּחַ לְכָל הַכּוֹוֹנִים.
אֶעֱמַד שָׁם, קָטָן, כְּמַעֲט נֶעֱלָם,
וּבְכָל זֹאת רוֹאִים אוֹתִי כְּלָם.

וְלִמְרוֹת שְׁאֲנִי שִׁקֵּט, דּוֹמָם,
בְּלִב אֲנִי סוֹעֵר, נוֹשֵׁם.
אֲגַלֶּה לָּךְ סוֹד נִסְתָּר,
מִמְרוֹם הָהָר, רוֹאִים כָּל דָּבָר.
לֹא צָרִיךְ קוֹל וְלֹא צָלִיל רֵם,
כְּדִי לְהַבִּין כִּמָּה הִכָּל מְשָׁלָם.

נגוז

כְּמוֹ הַגֵּל שֶׁל הַיָּם,
הַמִּתְגַּנֵּב חֲרִישִׁית,
מִלֵּטֵף אֶת הַחוּף,
נוֹשֵׁק לְאִינְסוּף,
וְשׁוֹב נֶעְלָם,
כְּמוֹ הַגְּבָרִים כָּלָם.

אנסטסיה

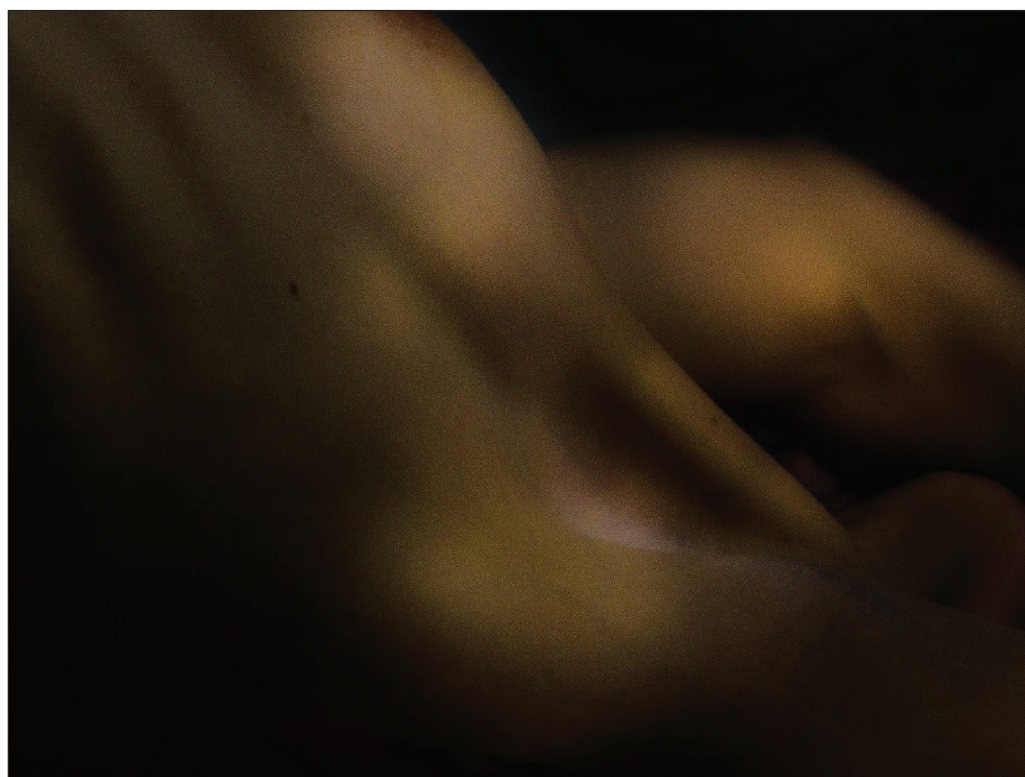
אחת לשנה היתה מגיעה
מארץ ערבות השלג הנצחי,
עורה לבן, ועיניה ירקות.

אנסטסיה ידעה אותי כמו שיר,
שאת מלותיו למדה בשקדנות.
צוארה הצחור הענג רטט
כשלחשה את שמי.

אצבעותיה הדקות פרטו על מיתרי,
כמו נגנית נבל המתמסרת לצליליו.
נגינתה אותי השביחה עם הזמן,
כאותו אדם עתיק שוכן במעמקי יקב,
ומיתרי שכל החרף המתינו לנגינתה,
החלו פוקעים זה אחר זה.

בלילות קיץ עמוסי חמסין,
נהגנו להעלות מזרנים אל גג הבית,
ובהמתנתנו לרוח ים שהתבושש,
תנינו אהבים לאורה של לבנה,
צרצרים של עיר לונו בשירתם,
גחליליות פלחו שבילים של אור בשערה.

הקצנו לאורה של קרן שמש בודדה,
ערומים היינו וגופה מגדל פעמונים.
והסתיו חזר...

רְסִיסִים

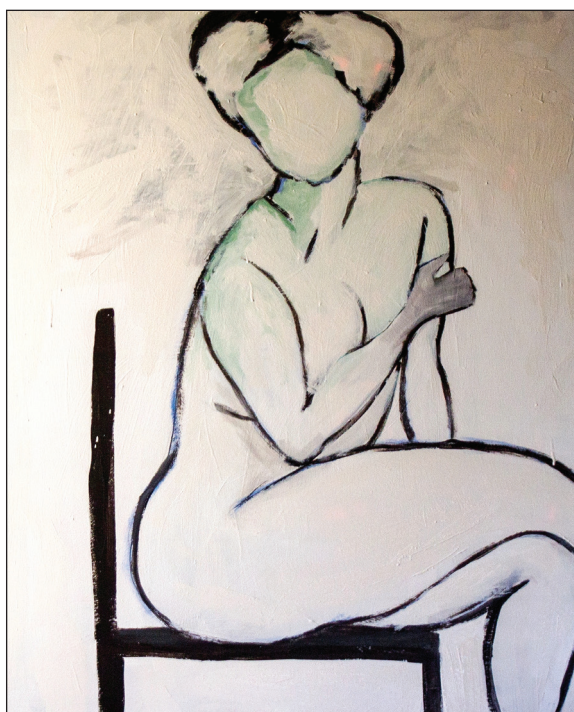
רְסִיסִי אֶהְבֶּה אַחֲרוֹנִים
נִסְפָּגִים בֵּין קִפְלֵי סְדִינִים סְתוּרִים.
גּוֹפִי הַגְדוּשׁ בְּתִשּׁוּקָתְךָ
מְטַל בְּאַפִּיסַת אוֹנִים,
וּבִטָּרָם אֹרֹר רֹאשׁוֹן
אֶסְפֶּת אֶת גּוֹפְךָ
לְשִׁמְלַת מִינִי קַצְרָצָרָה.

משחק מקדם

את יודעת לשחק לי בלב,
בדיוק כמו שאני אוהב,
את פורמת כפתור בחלצה,
אני מחסיר פעימה,
את מורידה חזיה לאט,
הלב שלי נשטט.

וכשאנחנו סוף סוף עושים אהבה,
הלב שלי לקול תשוקותיך נכנע,
והגשם שיורך ומכה את הרחוב,
מזכיר לי שאני תכף חייב לעזוב.

שְׁמֶלֶת כְּלוּלוֹת

נְשִׁיקוֹתַי כְּתַחֲרָה אֲדָמָה נֶאֱרָגוּ,
לְטוֹפֵי לְחוּט אֲרָגְמָן נָטוּוּ,
אֶצְבְּעוֹתַי בְּזָהָב רָקְמוֹ אֶהְבֶּה.

הִנֵּה שְׁמֶלֶת כְּלוּלוֹתֶיךָ בִּידֵי מוֹכֶנָה,
וְגוֹפֶךְ הָעֶרוֹם, הַקּוֹרֵן, הַמְזֻמִּין,
זֹאת הַשְּׁמֶלֶה - כְּסוּת לְעוֹלָמִים.

אהבה בתולית

מתחת לחבל הכביסה הישן
שחבר את שני בתינו,
קשרנו את ואני ברית עולמים,
ילדים קטנים, מאשרים, מאהבים.

אהבה ראשונה, נשיקה ראשונה,
לטופים של רך, מתחת לשולחן הכתיבה.

באחד הימים, בחורף 1969, נעלמת מחיי,
עד היום אני זוכר את הדמעות שזלגו מעיני.

סימנים של חרף

כְּשֶׁאַתּ מוֹצִיָּאָה אֶת קִנְקֵן הַתָּה הָעֵתִיק
שֶׁקִּינִנוּ בְּטִיּוֹל שְׁלֵנוּ בְּשׁוֹק פְּשָׁפְשִׁים,
אֲנִי יוֹדֵעַ - הַחוּרְף בָּא.

מִחֲלוֹן הַמִּטְבֵּחַ אֲנִי רוֹאֶה אוֹתְךָ קוֹטֶפֶת
בְּאַצְבָּעוֹתֶיךָ הָעֲדִינוֹת
אֶת צִמְחֵי הַמִּרְפֵּא בָּהֶם אֶת מְטַפֶּלֶת בְּאַהֲבָה.

אֶת חוֹלְטֵת לָנוּ
אֶת הַתָּה הָרֹאשׁוֹן שֶׁל הַחוּרְף,
וְכָל הַבֵּית מִתְמַלֵּא בְּרִיחַ,
רִיחַ שֶׁמְזָכִיר לִי מֵהוּ הַבֵּית.

עוֹד שָׁנָה עֲבָרָה,
עוֹד חוּרְף הִגִּיעַ,
וְאֲנִי כָּל כֵּךְ אוֹהֵב אוֹתְךָ.

פִּטְפוּטִים עַל אֱהָבָה

דַּבְּרִי אֶתִּי עַל אֱהָבָה, תַּפְסִיקִי לְהִתְלוֹנֵן,
אֲנִי יוֹדַעַת שְׂאִינִי מוֹשָׁלָם,
אֲבָל אוֹתָךְ אוֹהֵב יוֹתֵר
מִכָּל אֶחָד אַחֵר.

דַּבְּרִי אֶתִּי עַל אֱהָבָה, עֲזָבִי אֶת הַשְּׁטוּיוֹת,
הַחַיִּים חוֹלְפִים כְּמוֹ רוּחַ, לְעֵתִים כְּגֶשֶׁם זֹלַעְפוֹת.
גַּם אִם שִׁכַּחְתִּי שׁוֹאֵב לַעֲשׂוֹת,
זֶה לֹא סוֹף הָעוֹלָם, זֶה יָכוֹל לְחַכּוֹת.
דַּבְּרִי אֶתִּי עַל אֱהָבָה כְּשֶׁנִּשְׁבַּח בְּגִנָּה,
אֲנִי אֲכַל קִבְיָהּ שֶׁל שׁוֹקוֹלָד,
אֶת תֵּלֶטְפִי אֶת עֶרְפִּי,
כְּמוֹ שֶׁאֵת תְּמִיד עוֹשֶׂה.

דַּבְּרִי אֶתִּי עַל אֱהָבָה, הַחוֹרֵף בְּדִלָּת,
וְעֵדִין לֹא הוֹצֵאנוּ אֶת שְׁמִיכוֹת הַפֶּוֶךְ,
בְּלִי לְסִדֵּר אֶת הַמִּדָּפִים,
בְּלִי לַעֲשׂוֹת עֲנִיָּיִם,
אֲנִי כֵּאֵן, אֶתְךָ לְעוֹלָמִים.

דַּבְּרִי אֶתִּי רַק עַל אֱהָבָה,
לֹא רוֹצֶה לְשִׁמֵּעַ עַל שׁוֹם דָּבָר אַחֵר.

ברית קדושה

וגם את הברית הקדושה בין החוף לים,
מפר הים תדיר בסערותיו הרגשות.
חורט ומשאיר סימנים עזובים, זכרון מפא"ר.
ואני משאיר אצלך סימנים - חורט נפשי בנפשך
ונצח את הברית הקדושה שנשבחנו לעולמים.

סופו של חרף

עיתים אחרונים של חורף קודר
נאספים על צוק הטרשים מול ביתי,
אט אט נסוגים אל עבר ים תכול,
שיאספם בדרכם האחרונה.

אניצי דרך מנסים בגבורה לעצור מנוסתם,
אך אלה האחרונים נסחפים עמם,
ריחות ראשונים של קיץ מנסים מזלם,
אך, אלה טרם הבשיל מהותם.

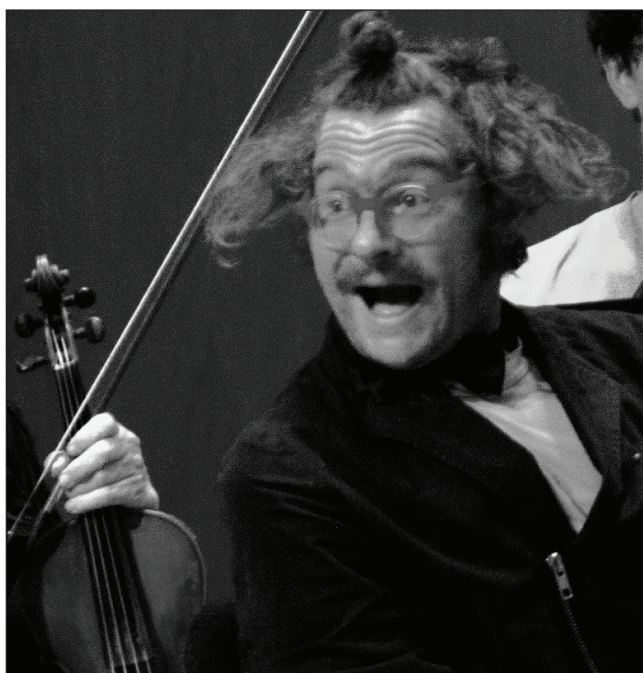
רוח ערבית הפורעת בלורית,
מסמרת שער ערפי
וריה שעמד באוויר בימי קור,
חולף ועובר עד שיחזור.

געגועים

יש בי געגועים לדברים שאיני זוכר,
זה אולי נשמע מוזר, אבל כזה אני - שונה, אחר.
כשצילי פסנתר בחדר מתפשטים,
את נשמתי הם מרטיטים,
וכשאני מקשיב לשופן,
עיני מתמלאות דמעות,
ולבי נפתח אל ארצות רחוקות.

המוזיקה היא שפה שאין לה מלים,
היא מחברת בין עבר רחוק שנשכח,
לבין הרגע הזה ממש - לחיים כאן ועכשו.

תחת הגשר הישן

אני הכי אוהב התאהבויות של חרף,
כמו שלנו, תחת הגשר הישן,
ירד גשם זלעפות על נחל ירקון,
את רעדת מקור ואני מאהבה.

הבטתי בעיניך הכה יפות,
ואמרתי בחיך, "בואי, נרוץ לתחנה,
אקנה לך כוס קפה, תפשירי מחמה"
חייכת ולחשת, "נראה מי יגיע ראשון,"
ופתחת בריצה - הגעתי אחרון.

נכנסנו רטובים, הלב דפק,
הצחוק שבינינו עלה ממעמקי הלב,
שאלת לשמי ואני כבר התאהבתי,
בלינו אחרי צהרים שקט אצלך,
ואני כבר ידעתי, שאותך אני אוהב.
"מחר, תחת הגשר, באחת-עשרה?"
שאלתי בתום, עוד לפני הנשיקה.

חייכת ואמרתי "נפגש."
והלילה לא נרדמתי,
צפיתי לך, כמו שמצפים לשחר.

שלושה חדשים של גשם ורגש,
ואחר כך נסעת לבניו יורק, להוריך.
הבטחת שתחזרי, אני עדין מחכה
תחת הגשר, ביום גשום של חרף.

רגע נצחי

שמונה בערב, בולצאנו, איטליה.
הגשם מכה על החלונות,
ההר נמוג בערפל.
במטבח הקטן שלנו,
את חותכת סלט,
אני שופך את הביצים למחבת.
אנו מבשלים רגע נצחי,
הניחוח עולה, הזמן נעצר.
ואני לא זקוק לדבר נוסף,
את, אני,
ונגיעה של שמן זית איטלקי.

אָרְגַז הַזְכֵּרוֹנוֹת

אֲנִי בּוֹנֶה לָךְ אָרְגַז שֶׁל זְכֵּרוֹנוֹת,
מַעֲצִים שֶׁלִּקְטַנּוּ בְּהָרִים הַגְּבוּהִים.
כָּל יוֹם אֲנִי מוֹסִיף עוֹד דָּבָר,
פֶּרֶחַ קֶטָן, אוֹ רִיחַ מְתוֹק וְנִשְׁכָּח מֵהֵגֶן,
צִיץ צִפְרִים, נְבִיחוֹת כְּלָבִים,
צִיּוּרִים מְלֵאֵי צְבָעִים וְחִלּוּמוֹת נִשְׁכָּחִים
וּבִתְאִים סוּדִיִּים, חֲבוּקִים, נִשְׁיָקוֹת,
רָגְעִים שֶׁל אֹר וְשִׁלָּל זְכֵּרוֹנוֹת.

וּבִימֵי חוֹרֶף קָרִים וְגִשּׁוּמִים,
כְּשֶׁהִגְעִגּוּעִים יִמְלְאוּ אֶת לִבִּי,
פִּתְחִי אֶת אָרְגַז הַקְּסָמִים,
וְשׁוּב אֲנִי אֶהְיֶה לְצִדְךָ.
תִּזְכְּרִי בְּחִיּוֹךְ שֶׁקֵּט וּבִלֵּב מְלֵא,
כִּמָּה אוֹתָךְ לְעוֹלָמִים אֲנִי אוֹהֵב.

